

ПРВИ РАЗРЕД:

ДАТУМ: 14.05. 2020.

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА: СЛАБЉЕЊЕ И КРАЈ СРПСКОГ ЦАРСТВА

После Душанове смрти , његов син Урош дошао је у сукоб са својим стрицем Симеоном који је сматрао да има више права на престо у односу на Уроша. Српска властела је подржала Уроша и Симеон је изгубио. Међутим успео је да задржи области којима је управљао као намесник: Епир и Тесалију (где се прогласио за цара и владао до смрти 1371.), док је Албанијом управљао Урошев ујак Јован Комнин Асен. 20 година после Душанове смрти , Византија враћа ове територије.

Тако је Урош углавном наследио државу у границама које је имала за време његовог деде Стефана Дечанског. Међутим током целе владавине он је имао потребу да се ослања на некога од крупне властеле. У почетку је то био кнез Војислав Војиновић, а када је он преминуо, Урошу су се приближили браћа Вукашин и Угљеша Мрњачевић. Браћа су управљала већим делом Македоније , и то Вукашин –западном, а Угљеша- источном. Урош је Угљеши дао титулу деспота (титула византијског порекла у рангу одмах испод царске), док је Вукашина прогласио за краља и свог савладара, а његовог сина Марка за престолонаследника.Остала властела је углавном била против.

Међутим браћа су погинула у бици на реци Марици 26.09.1371. покушавајући да спрече продор Турака према Балкану, а убрзо је преминуо и цар Урош без наследника. Крупна властела која је и раније самостално управљала својим поседима, после цареве смрти и званично се осамосталила. Међу њима најзначајнији су били браћа Јован и Константин Драгаш – господари Источне Македоније, у Зети – браћа Балшићи, господар Косова – Вук Бранковић, господар Рудника Никола Алтомановић и господар Поморавља Лазар Хребељановић. Угљешину област запосели су Турци, док је западном Македонијом као турски вазал управљао Вукашинов син Марко. Због напада на суседе, Никола Алтомановић је поражен и ослепљен, док су савезници поделили његове земље. Приликом поделе кнез Лазар Хребељановић добио је Рудник.

Сматра се да је Лазар узео титулу кнеза после одлуке цара Уроша да подржи Марка за престолонаследника. Његова област названа је Моравска Србија зато што је обухватала све три Мораве, а престоница је била Крушевац. Своје кћерке је удао за најмоћније властелине и тако осигурао (бар теоретски) њихову подршку.

После стављања под контролу Македоније, Турци све више почињу да упадају у Србију, наводно због пљачке, али су прави разлози били освајачке природе.Лазар је неколико пута сузбијао турске упаде, док се један од њих завршио правом битком :То је било 1386. На Плочнику у Топлици где су Турци поражени.После овог сукоба обе стране почињу припреме за коначни обрачун.И султан Мурат и кнез Лазар позивали су савезнике .Старији зет кнеза Лазара Вук Бранковић је потпуно стао уз таста, док је други зет Ђурађ Страцимировић Балшић остао

неутралан. Лазар је предводио српску, док је турску војску предводио лично султан Мурат који је у битку повео и своје синове Бајазита и Јакуба. До битке је дошло на празник св. Вида 15/28.06.1389. године, а она се одиграла на пољу Газиместан близу Приштине у области Вука Бранковића. Ток битке је непознат. Једино што се зна је убиство султана од стране Милоша Обилића, док је његов син Бајазит преузео команду, најпре наредивши погубљење свог млађег брата Јакуба. Захваљујући Бајазиту, Турци су победили, а кнез Лазар је заробљени и погубљен. Преостали српски одреди повукли су се, међу којима су били и они које је предводио Вук Бранковић (касније неоправдано проглашен за издајника).

После битке турска војска се повлачи, али убрзо започињу преговори између султана Бајазита и Лазареве удовице књегиње Милице. Према резултатима преговора, Србија је требало да постане вазална држава у односу на турску, а споразум је учвршћен династичким браком између султана Бајазита и најмлађе кћерке кнеза Лазара – Оливере. Вук Бранковић се супростављао још неколико година, док 1396. није заробљен и бачен у тамницу где је и преминуо. Већи део његових земаља предат је Стефану Лазаревићу, док је на мањем делу живела Вукова удовица Мара са њихова 3 пунолетна сина који су били турски вазали.

Син кнеза Лазара Стефан Лазаревић постао је пунолетан 1393. , преузео је власт, док се књегиња Милица повукла у своју задужбину манастир Љубостињу као монахиња Јевгенија. Стефан је верно вршио обавезе вазала и делом захваљујући њему , Турци су заузели Бугарску. 1395. Године Турци су поражени у Влашкој од стране влашког војводе Јоана Мирче, и тада су погинули краљ Марко и Константин Драгаш. Међутим пораз није много ослабио Турску зато што је тада припојила целу Македонију пошто Марко није имао наследнике. У таквим условима, Турска улази у 15. Век...

Ове недеље неће бити нових питања, а ученике молим да што пре доставе одговоре на претходна.